

DÜNYA TÜBERKÜLOZ GÜNÜ

- 24 Mart -

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ)'nün önerisi ile 1996 yılından beri 24 Mart tarihi ' Dünya Tüberküloz Günü' ilan edilmiştir. Bu hastalığın nedeninin bir mikrop olduğunu Robert Koch, 24 Mart 1882'de göstermiştir. Böylece hastalığın tanı ve tedavisinin önü açılmış, 1940'lı yıllarda tüberküloz mikrobunu öldüren ilk ilaçlar bulunmuştur. Robert Koch tarafından Mycobacterium tuberculosis basilinin keşfedildiği 24 Mart 1882 gününe ithafen belirlenen gün boyunca, düzenlenecek etkinliklerle tüberküloz hastalığının sağlık, sosyal ve ekonomik yıkıcı sonuçlarına dikkat çekiliyor ve kamuoyunun hastalık hakkındaki farkındalığının artırılması amaçlanıyor. Tüberküloz hava yolu ile bulaşan, akciğerler başta olmak üzere tüm doku ve organları (kemik, deri, göz gibi) tutabilen, tedavisi çoklu ilaçlarla yapılabilen ve tedavi süresi 6-9 ay arasında değişen bulaşıcı bir hastalıktır. Hastayı, ailesini ve çevresini etkilemesi, uzun tedavi sürecinin yol açtığı tedavi uyumsuzluğu ve yıkıcı maliyetler sebebiyle biyopsikososyal bir hastalık olarak kabul edilmektedir. Neredeyse insanlık tarihi kadar eski bir geçmişe sahip olan tüberküloz hastalığı, tarih boyunca zengin-fakir, köylü-kentli ayırımı yapmaksızın toplumun her kesimini kırmıştır. Robert Koch tarafından Mycobacterium tuberculosis basilinin keşfedilmesinden itibaren hastalık ile mücadelede önemli aşamalar kaydedilmiş olmakla birlikte günümüzde de bulaşıcı hastalıklardan kaynaklanan ölüm sebepleri arasında ön sıralarda yer almaktadır. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ)dünyada, 2022 yılında 10.6 milyon yeni verem hastası olduğu, 1.3 milyon insanın bu hastalık sebebiyle hayatını kaybettiği bildirilmiştir. Bölgemizde meydana gelen çatışmalar, ülkemizi etkileyen kitlesel göçler, COVID-19 Pandemisi ve son olarak, yaşanan Kahramanmaraş Depremi yıllar boyunca başarıyla yürütülen tüberkülozla mücadele programımızı daha da önemli hale getirmiştir. Bakanlığımızın kararlığı ve ilgili kurum kuruluşların destekleri ile yürütülen çalışmalar neticesinde 2005 yılında yüz binde 29.4 olan hastalık insidansı 2022 yılı itibarıyla yüz binde 11,4e düşürülmüştür. Ülkemizde tüberkülozla ilgili tanı ve tedavi hizmetlerinin ücretsiz olması, tüberküloz hastalarının ilaçlarının Bakanlığımız tarafından temin edilerek ücretsiz olarak hastalara ve temashılarına ulaştırılması, Doğrudan Gözetimli Tedavi (DGT) uygulaması ile hastalarımıza destek olunması, tedavi süresince işgücü kaybına uğrayan ve sosyal güçlükler yaşayan hastalarımıza 2018 yılında Sağlık Bakanlığı ve Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı arasında bir protokol imzalanarak, düzenli nakdi ve ihtiyaç halinde ilave

destekler verilmeye başlanması bu hastalıkla mücadelede büyük aşama kaydettirmiştir. Tüberküloz (Verem) hastalığının belirtileri 2-3 haftadan uzun süren öksürük, ateş, gece terlemesi, iştahsızlık, kilo kaybı, yorgunluk, halsizlik, balgam çıkarma, kan tükürme, nefes darlığı, göğüs ve sırt ağrısıdır. Bu şikayetleri olan herkes en yakın sağlık kuruluşuna başvurmalıdır! Tüberkülozdan korunmanın en etkili yolu erken teşhis ve başarılı tedavidir. Verem, tedavi görmemiş veya düzenli tedavi görmeyen hastaların aksırma, öksürme ve konuşmaları sırasında havaya yayılan mikropların solunum yoluyla alınması ile bulaşır. Hastaların öksürme ve hapşırma sırasında ağızlarını mendille kapatmaları hayati önem taşır. Koronavirüs pandemisi yaşadığımız günümüzde, korunma için önerilen maske, mesafe ve hijyen önlemleri veremden korunma için de geçerlidir. Verem hastaları ilaçlarını düzenli olarak ve yeterli süre (6-9 ay) DGT(Doğrudan gözetimli tedavi)ile kullanmazlarsa verem mikropları ilaçlara karşı direnç kazanabilir. Dirençli verem hastalarının tedavisi daha uzun sürer (18-24 ay), daha fazla ilaç kullanılmak zorunda kalırlar ve bazen hasta kaybedilebilir. Bu hastalar toplum sağlığını da tehdit ederler. Verem hastalığı düzenli ilaç kullanmakla 6-9 ayda tamamen iyileşir Hastanın yakınları, özellikle de aynı evde birlikte yaşayanlar mutlaka verem savaşı dispanserlerine başvurarak muayene olmalıdır. Hasta yakınlarının taramaları dispanserlerde ücretsiz olarak yapılmaktadır. Temashı muayenesi sonucunda hasta olduğu tespit edilenler tedavi edilir. Hasta olmayan fakat verem olma riski taşıyan kişilere koruyucu tedavi verilir.Koruyucu ilaç tedavisinde 6 ay süre ile düzenli ilaç kullanımı gereklidir Ülkemizde, tüm sağlık kuruluşlarında tüberküloza yönelik tanı ve tedavi hizmetleri ücretsiz olarak verilmektedir. Veremden korumak için 1931 yılında bulunan BCG aşısı 2 aylık bebeklere uygulanır. **HASTALIKTAN KORKMA GEÇ KALMAKTAN KORK!**